

Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling in verband met het prioritaire thema van de 69ste zitting van de Commissie voor de status van de vrouw van de Verenigde Naties

---

1. Samenvatting

- **De beoordeling en evaluatie van de uitvoering van de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing en de resultaten van de 23ste buitengewone zitting van de Algemene Vergadering** zijn de thema's op de agenda van de **69ste zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties (CSW)**. Dit advies wil België ondersteunen en versterken bij zijn inspanningen om te komen tot een zo ambitieus mogelijke politieke verklaring.
- Met het oog op het opstellen van een Belgisch standpunt ter voorbereiding van de volgende CSW formuleert de Adviesraad Gender en Ontwikkeling (ARGO) **aanbevelingen over de benaderingen en principes die in dat standpunt aan bod moeten komen** met betrekking tot: de verwezenlijking van de twaalf prioritaire actiedomeinen vanuit internationaal oogpunt; de uitdagingen om tot die verwezenlijking te komen; de huidige situatie binnen de CSW en in het bijzonder de samenwerking met het maatschappelijk middenveld.

2. Inleiding

1. **België heeft de kans om een leidende rol te spelen** met de Politieke Verklaring van CSW69 over *"Beoordeling en evaluatie van de uitvoering van de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing en de resultaten van de 23ste buitengewone zitting van de Algemene Vergadering"*. In een gepolariseerde internationale context stelt België zich op als bondgenoot van de vrouwenrechten¹. De Verklaring en het Actieprogramma van Beijing (1995) worden beschouwd als het meest progressieve plan voor het bevorderen van de rechten van vrouwen en meisjes. Het is in de eerste plaats de bedoeling om bij te dragen aan de empowerment van vrouwen, zodat zij ook toegang krijgen tot de middelen en de macht (op politiek, economisch en sociaal vlak), om te investeren in gendergelijkheid en de steun te versterken aan organisaties die opkomen voor vrouwenrechten. In die context heeft België zijn eigen evaluatie opgezet in de vorm van een rapport over de vooruitgang die is bereikt in het kader van de Verklaring van Beijing. De Adviesraad is verheugd over het proces ter voorbereiding van het Belgische rapport, waarin er ook een aantal overlegmomenten met het maatschappelijk middenveld zijn geweest. Op die manier kon het middenveld zijn stem laten horen, zowel via de ARGO als ook bij het ministerie van Buitenlandse Zaken.

---

¹ België staat op de vijfde plaats van 195 onderzochte staten in de wereldwijde gendergelijkheidsindex, aldus het rapport "The Paths to Equal: Twin Indices on Women's Empowerment and Gender Equality", van UN Women en UNDP uit 2023.

2. Dit advies wil België ondersteunen en versterken bij zijn inspanningen voor het opstellen van een Belgisch standpunt ter voorbereiding van de besprekingen over een politieke verklaring tijdens de 69ste Commissie voor de Status van de Vrouw (CSW69). In dit advies formuleert de ARGO aanbevelingen over het prioritaire thema van de CSW69, namelijk de beoordeling en evaluatie van de uitvoering van de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing en de resultaten van de 23ste buitengewone zitting van de Algemene Vergadering. Dit is een belangrijk moment om gendergelijkheid te bevorderen, omdat het de kans biedt de bereikte vooruitgang te evalueren en ook belemmeringen en hefbomen vast te stellen voor de toekomstige verwezenlijking van de twaalf domeinen uit het Actieprogramma van Beijing.

3. Context

1. België heeft de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing voor het bevorderen en het verwezenlijken van gendergelijkheid ondertekend. Die teksten zijn van fundamenteel belang voor gendergelijkheid, omdat zij objectieve gemeenschappelijke doelstellingen vastleggen voor het bevorderen van vrouwenrechten over de hele wereld. De voorbije 29 jaar is er in veel landen vooruitgang geboekt in de strijd tegen discriminatie en voor gelijke rechten, gelijke kansen en empowerment van vrouwen. Maar die vooruitgang is niet in dezelfde mate bereikt in alle staten en veel vrouwen kunnen er niet van genieten. De internationale context raakt steeds meer gepolariseerd, de gezondheids-, humanitaire en klimaatcrisis, oorlogen en geopolitieke conflicten leiden tot een harder maatschappelijk debat, een terugplooiën op zichzelf, een groeiend succes van conservatieve en reactionaire krachten en in veel landen ook tot een aantasting van de vrouwenrechten.
2. In 2020 gebeurde de vijfjaarlijkse evaluatie van het Actieplatform van Beijing door de CSW midden in de wereldwijde Covid-19-crisis. Gezien de kritieke situatie legde die 64ste zitting van de CSW slechts een beperkte verklaring af tijdens een formele vergadering. Die verklaring wees erop dat er geen enkel land was dat al bijna zijn verbintenissen uit het Actieprogramma van Beijing had verwezenlijkt. De dertigste verjaardag van Beijing zal dus een belangrijk moment vormen om de balans op te maken en vooral hefbomen voor actie te bepalen om de doelstellingen van het Actieplatform te bereiken.

3.1. De verwezenlijking van de twaalf prioritaire actiedomeinen van de Verklaring van Beijing

1. Het Actieprogramma van Beijing vermeldde twaalf prioritaire actiedomeinen². In het kader van de voorbereiding van CSW69 hebben alle landen een **nationale evaluatie doorgevoerd om de balans op te maken van de verwezenlijkingen en de uitdagingen**. Tot vandaag is geen enkele staat erin geslaagd de doelstellingen te bereiken.
2. De twaalf actiedomeinen zijn vandaag nog altijd heel relevant omdat ze allemaal essentieel en complementair zijn. De meervoudige gevolgen van gewapende conflicten en van de crisissen leiden onder meer tot gevolgen voor de gezondheid, tot een toename van gendergerelateerd geweld, verplaatsing van bevolkingsgroepen, sociaaleconomische spanningen, een grotere

---

² Het Actieprogramma bepaalt de maatregelen die op nationaal en internationaal vlak moeten worden genomen voor de bevordering van de vrouw in twaalf prioritaire actiedomeinen: armoede, onderwijs en opleiding, gezondheid, geweld, gewapende conflicten, economie, besluitvorming, institutionele mechanismen, mensenrechten van vrouwen, media, milieu en meisjes. [actieplatform_beijing | Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen \(belgium.be\)](#)

kwetsbaarheid bij bepaalde bevolkingsgroepen, enzovoort. **De impact van die grote uitdagingen moeten op systemische en mondiale manier worden begrepen.**

3. België heeft een nationaal rapport³ opgesteld dat aantoont hoe het Platform van Beijing het eigen beleid heeft beïnvloed. **In verband met het internationaal beleid wijst dit rapport erop dat het nodig is om te kiezen voor een specifieke en geïntegreerde⁴ benadering van gendergelijkheid met het oog op de uitdagingen die zich aandienen, in een context van klimaat- en milieucrisis en van gewapende conflicten, namelijk:**
  - a. **Op het gebied van “Genderongelijkheid bij het beheer van natuurlijke rijkdommen en milieubehoud”**, roept België de multilaterale organisaties op om toe te zien op de impact van hun acties voor gendergelijkheid en die gendergelijkheid actief te promoten, en tegelijk te trachten gendergerelateerd geweld uit te bannen in initiatieven voor het klimaat.
  - b. **Op het gebied van “Gevolgen van gewapende en andere conflicten voor vrouwen, vooral voor vrouwen die onder buitenlandse bezetting leven”** voert België Resolutie 1325 uit met zijn vierde Actieplan “Vrouwen, Vrede en Veiligheid” (2022-2026). Dat plan wil het internationaal regelgevend kader bevorderen, gender opnemen in acties voor vrede en veiligheid en strijden tegen geweld, ook seksueel geweld, op vrouwen en meisjes. Het plan moedigt ook de betrokkenheid van vrouwen aan bij beslissingen over vrede en veiligheid en bij preventie, beheer en oplossing van conflicten, en ook bij de ondersteuning, opvolging en monitoring van de Agenda voor Vrouwen, Vrede en Veiligheid. Dat plan geldt in België en ook op internationaal niveau, met bijzondere aandacht voor Burkina Faso, de Democratische Republiek Congo, Mali en Niger.
  - c. Op het gebied van **“Ongelijke machtsdeling en beslissingsbevoegdheid op alle niveaus”** promoot België het leiderschap en de vertegenwoordiging van vrouwen bij de thema’s veiligheid, conflictpreventie en respons op crisissen. Ons land ondersteunt ook lokale vrouwenorganisaties en vrouwelijke mensenrechtenactivisten en moedigt de betrokkenheid van vrouwen op alle beslissingsniveaus aan.

3.2. Huidige uitdagingen en bedreigingen voor de verwezenlijking van de twaalf prioritaire domeinen

1. We kennen vandaag een **wereldwijde backlash⁵ op het vlak van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes die de verwezenlijking van het Actieprogramma van Beijing op losse schroeven zet**. Niet alleen de vooruitgang op het vlak van gendergelijkheid wordt afgeremd, maar ook de verworven rechten gaan erop achteruit. Die trend krijgt steeds meer de wind in de zeilen, deels via de restrictieve maatregelen van reactionaire politici. We zijn op een **kantelpunt** gekomen. Dat merken we in de huidige internationale onderhandelingen: de pushback⁶ tegen gendergelijkheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) is in de loop der

---

³ [Beijing+30 Regional Review Meeting | UNECE](#)

⁴ [integratie van de genderdimensie | European Institute for Gender Equality \(europa.eu\)](#)

⁵ De term “backlash” kunnen we in het Nederlands vertalen als “tegenbeweging”, “verzet” of “reactie”. De term “backlash” wordt op internationaal niveau vaak gebruikt in verband met gendergelijkheid, omdat hij de essentie van de weerstand tegen de achteruitgang van progressieve vorderingen op dit gebied kan weergeven. (Flood, M. Dragiewicz, M. en Pease, B. (2020) “Resistance and backlash to gender equality” Australian Journal of Social Issues, 1-16 <https://doi.org/10.1002/ajs4.137> .

⁶ De term **“pushback”** in verband met gendergelijkheid wordt vaak gebruikt om reacties of maatregelen te beschrijven die worden genomen door personen, groepen, instellingen of overheden om de hervormingen en vorderingen op het vlak van gendergelijkheid aan te vechten of te beperken.

jaren groter geworden. Reactionaire bewegingen zetten veel middelen in om aanwezig te zijn in de openbare en burgerlijke ruimte en ook in de internationale onderhandelingsfora.

2. Sommige actoren beschouwen de strijd voor gendergelijkheid en het concept van gender zelf als een bedreiging voor de “traditionele waarden”. Zij stellen dat die inspanningen een aanval vormen op de fundamenteën van het gezin en de religieuze instellingen. Anderen stellen het respect voor de mensenrechten voor als een “westerse postkoloniale” invloed. Die standpunten hebben grote politieke gevolgen. **Als gendergelijkheid, de rechten en kansen voor vrouwen en mensen met verschillende SOGIESC⁷ in vraag worden gesteld, heeft dat niet alleen gevolgen voor de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit, maar ook voor de fundamenteën van een democratische samenleving en voor de mensenrechten op zich.**
3. Die bewegingen tegen gendergelijkheid worden nog **versterkt door de gespannen en complexe geopolitieke context waarin we leven**. Gewapende conflicten en de milieu- en klimaatcrisis veroorzaken ernstige, meervoudige en onderling verweven gevolgen: verplaatsing van bevolkingsgroepen, gedwongen migratie, sociaaleconomische spanningen, energiecrisis, voedselonzekerheid en een toename van geweld, waarvan vrouwen en meisjes de eerste slachtoffers zijn.

3.3. Verdedig de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing in de context van de CSW

1. In het kader van de CSW⁸ **blijft België een voorstander van ambitieus en progressief taalgebruik op het vlak van gendergelijkheid**. Ons land heeft zich ertoe verbonden een sterke en betrouwbare partner te zijn op het vlak van mensenrechten, onder meer voor gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes.
2. **In de huidige internationale discussies en onderhandelingen duiken reactionaire stemmen op**, die zich verzetten tegen voorstellen in progressieve bewoordingen en de politieke verbintenissen uit het Actieplatform van Beijing verwerpen. Op die manier tasten zij de gelijke rechten van vrouwen en mannen aan, onder meer op het vlak van toegang tot macht, vrijheid, gezondheid, seksuele en reproductieve rechten van meisjes en vrouwen en de rechten van mensen met diverse SOGIESC. Dat belemmert niet alleen de vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid, maar leidt ook tot een achteruitgang in de verworven rechten voor meisjes, vrouwen en mensen met diverse SOGIESC.
3. De ARGO stelt vast dat **die internationale context vandaag centraal staat in de besprekingen van de CSW en ook tot uiting komt in de onderhandelingen over de overeengekomen conclusies**. De afwijzing van een aantal termen zoals seksuele rechten, *comprehensive sexuality education* (relationele, affectieve en seksuele vorming) en het verzet tegen verbintenissen als de empowerment van alleenstaande vrouwen of ouderschapsverlof maken het vrijwel onmogelijk om

---

⁷ SOGIESC staat voor Sexual Orientation, Gender Identity and Expression, and Sex Characteristics. De afkorting wordt in een internationale context vaak gebruikt om te wijzen op de seksuele geaardheid, genderidentiteit, genderuitdrukking en geslachtskenmerken. [IOM-SOGIESC-Glossary-of-Terms.pdf](#) Om het onderscheid te begrijpen met de afkorting LGBTQIA+, zie: [From LGBTQIA+ to SOGIESC: Reframing sexuality, gender, and human rights | OpenGlobalRights](#)

⁸ De CSW speelt een fundamentele rol in de positieve evolutie van het Actieplatform van Beijing door de opvolging ervan te verzekeren, de prioriteiten ervan aan te passen aan de huidige uitdagingen, het politiek engagement te versterken en de internationale samenwerking te bevorderen.

sterke standpunten goed te keuren. Als we de beslissingen die in de loop der jaren zijn genomen met elkaar vergelijken, valt op dat de teksten nog altijd even goed gestoffeerd zijn, **maar dat ze steeds minder concrete engagementen bevatten.**

4. **Tijdens CSW 69 zal een nieuwe resolutie worden goedgekeurd over een officiële hervorming van de CSW.** Dat biedt de gelegenheid om te bespreken hoe de unieke rol van de CSW kan worden herbevestigd als deskundig forum op het vlak van gendergelijkheid, als belangrijkste forum voor discussie en onderhandeling voor de spelers en speelsters inzake gendergelijkheid op wereldvlak en als essentiële ruimte voor het bevorderen van de rechten van vrouwen en meisjes. Het advies van de ARGO aan de CSW over de deelname van het middenveld dat opkomt voor gendergelijkheid bevat duidelijke aanbevelingen om de CSW⁹ te versterken.

4. Aanbevelingen

4.1. *Algemene aanbevelingen*

1. België moet een sterke bondgenoot blijven voor de mensenrechten en het internationaal recht, inclusief de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit, alsook de rechten van mensen met diverse SOGIESC. Ons land heeft zich meermaals actief uitgesproken tegen discriminatie op basis van gender. Dat komt ook tot uiting in de internationale verbintenissen die België is aangegaan. We vermelden hier onder meer¹⁰ het Verdrag over het voorkomen en bestrijden van geweld op vrouwen en huiselijk geweld (CEDAW-Verdrag of Verdrag van Istanbul), het Europees Sociaal Handvest, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de Verklaring en het Actieplatform van Beijing en ook de Doelstellingen voor Duurzame Ontwikkeling.
2. Bij het uitwerken van een Belgisch standpunt ter voorbereiding van de besprekingen over een politieke verklaring tijdens de CSW69 **moet België pleiten voor een sterk standpunt** ten gunste van de verwezenlijking van de mensenrechten, waaronder gendergelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit.
3. **Werk samen met de betrokken stakeholders** op alle niveaus van de voorbereidingen en tijdens de CSW voor de beoordeling 2025 om gebruik te kunnen maken van hun ervaring en hun deskundigheid. België doet dat al. Maar het is wel nodig om aan te dringen op een structurele versterking van de internationale samenwerking, **de ondersteuning en versterking van vrouwenorganisaties die opkomen voor de mensenrechten en gelijke rechten voor vrouwen, door hen onder meer de - financiële en structurele - middelen toe te kennen die nodig zijn om hun opdracht uit te voeren.**

4.2. *Specifieke aanbevelingen*

4.2.1. Met betrekking tot de verwezenlijking van de twaalf prioritaire actiedomeinen van de Verklaring van Beijing

---

⁹ [Advies over de deelname van het middenveld aan de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties \(CSW\)](#) (argo-ccgd.be)

¹⁰ De meer volledige lijst van internationale teksten is te vinden in het advies [201009 Advies over prioriteiten in ontwikkelingssamenwerking voor gendergelijkheid](#) (argo-ccgd.be)

1. **België moet zijn inspanningen voortzetten om de Verklaring en het Actieprogramma van Beijing uit te voeren en de andere landen aanmoedigen** om hetzelfde te doen.
2. **Werk samen met en verleen steun aan personen en groepen die opkomen voor gendergelijkheid en vrouwenbewegingen** in het globale Zuiden en organisaties die ijveren voor gendergelijkheid, de rechten van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit en andere achtergestelde groepen. Versterk op die manier de stem van alle meest betrokken personen, en verzeker tegelijk financiële en structurele steun en een gunstig wettelijk klimaat voor het maatschappelijk middenveld om te strijden tegen de inperking van de ruimte voor de burgers. Zorg er zeker voor dat ook jongeren worden opgenomen in de wereldwijde agenda voor gendergelijkheid, want zonder hun actieve betrokkenheid is geen duurzame vooruitgang mogelijk.
3. Zorg ervoor dat **passende statistieken en gegevens van een goede kwaliteit** worden opgesteld, verspreid en gemonitord voor de twaalf prioritaire actiedomeinen, minstens opgesplitst volgens geslacht, leeftijd en andere relevante intersectionele factoren, en zorg ervoor dat daartoe **genderindicatoren** worden opgesteld, in overeenstemming met de wet van 12 januari 2007 over gendermainstreaming.
4. **Geef voorrang aan gendertransformatieve benaderingen**¹¹ bij de toekomstige Belgische investeringen op het vlak van gendergelijkheid, strijd tegen de klimaatverandering en vredesopbouw.
5. Hanteer een **intersectionele benadering** om alle factoren van discriminatie (inclusief geweld) zichtbaar te maken en mee in aanmerking te nemen, **zoals onder meer de sociaaleconomische situatie, handicap of seksuele geaardheid**. Houd rekening met de situatie van kwetsbaarheid van de verschillende betrokken groepen en personen en werk samen met hen aan oplossingen die gebaseerd zijn op hun ervaring en hun vermogen tot veerkracht.
6. **Bescherm vrouwen en meisjes tegen alle mogelijke vormen van geweld**¹². Verzeker hun veiligheid via onder meer het financieren van de uitvoering van wetten en beleidslijnen die gericht zijn op het uitbannen van alle vormen van geweld op vrouwen en meisjes, de holistische zorg voor vrouwelijke overlevenden van geweld, maatregelen ter bescherming van vrouwen en mannen die opkomen voor de mensenrechten en de vrouwenrechten en maatregelen om schendingen en aanvallen op de persoon te voorkomen.
7. **Ondersteun en financier de uitvoering van de resoluties in verband met Vrouwen, Vrede en Veiligheid** in andere landen en op nationaal niveau, door te werken aan de volledige uitvoering van Resolutie 1325 "Preventing Conflict, Transforming Justice, Securing the Peace".¹³ (2015) en door te werken aan het garanderen van een minimumquotum voor de deelname van vrouwen aan preventiemissies, terreinbezoeken en vredesonderhandelingen.

---

¹¹ De gendertransformatieve benadering is een strategie die niet enkel bedoeld is om genderongelijkheid aan te pakken, maar die om de onderliggende normen, rollen en machtsrelaties wil veranderen. De transformatieve benadering wil een systemische en duurzame verandering veroorzaken.

¹² Zie [Advies aan CSW65 over de prioritaire thema's van de deelname van vrouwen aan de besluitvorming in de publieke ruimte en het uitbannen van geweld op vrouwen en meisjes](#) (argo-ccgd.be)

Lees het wetgevend kader 1.3.6 in: [Advies over de verbinding tussen gendergerelateerd geweld en klimaat](#) (argo-ccgd.be)

¹³ https://www.un.org/peacebuilding/sites/www.un.org.peacebuilding/files/documents/globalstudywps_en_web.pdf

8. **Verzeker en stimuleer een inclusieve deelname en een gegarandeerde en evenwichtige vertegenwoordiging van vrouwen en van organisaties die opkomen voor vrouwenrechten bij de besluitvorming over vrede en veiligheid en conflictpreventie, -beheer en -oplossing.** Verbeter daartoe enerzijds de deelname van vrouwen en van organisaties die werken aan gendergelijkheid, organisaties die opkomen voor de rechten van vrouwen en meisjes en van organisaties die zich inzetten voor gendergelijkheid in de plaatselijke samenleving en steun en promoot anderzijds initiatieven die de deelname van vrouwen en meisjes aan de besluitvorming op het vlak van politieke oplossingen en vredesopbouw tussen de staten willen versterken.
9. **Hanteer een feministische benadering van de financiering, met meer uitgebreide steun van een betere kwaliteit.** Dat betekent een hervorming van de wereldwijde financiële architectuur om de uitdagingen van de financiering van ontwikkeling aan te pakken in een context van geopolitieke onzekerheid, groeiende ongelijkheid en toenemende armoede. Het betekent ook dat de internationale verbintenissen moeten worden nagekomen die België al is aangegaan, met in de eerste plaats de belofte om minstens 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan de officiële ontwikkelingshulp¹⁴. Voorzie een traject voor financiering van de integratie gender, inclusief een doelstelling dat 85% van alle hulp gericht moet zijn op gendergelijkheid (transversaal en specifiek) en een doelstelling dat 20% van de hulp gendergelijkheid als hoofddoelstelling (specifiek) heeft. Maak hierbij gebruik van de gendermarkers van het Comité voor Ontwikkelingshulp van de OESO.
10. **Bevorder een transformatief feministisch buitenlands beleid**,¹⁵ dat voorrang geeft aan gendergelijkheid, aan de mensenrechten en aan sociale rechtvaardigheid, en dat ook streeft naar de integratie van de genderdimensie vanuit een intersectioneel en inclusief oogpunt.
11. **Garandeer een dubbele transversale**¹⁶ **en specifieke benadering** om het genderperspectief enerzijds systematisch te integreren in alle beleidslijnen, programma's en projecten zodat er op alle besluitvormingsniveaus rekening wordt gehouden met gendergelijkheid en anderzijds specifieke programma's en projecten op te zetten om te komen tot gendergelijkheid.

4.2.2. Met betrekking tot de huidige uitdagingen en bedreigingen voor de verwezenlijking van de twaalf prioritaire domeinen

1. België moet in het Belgisch standpunt het principe verankeren dat **het internationale actiekader met betrekking tot mensenrechten en gendergelijkheid moet worden verdedigd en versterkt en die rechten moet bevorderen**. Met andere woorden: de beslissingen van de CSW moeten altijd overeenstemmen met de fundamentele principes van de mensenrechten, inclusief gelijke rechten

---

¹⁴ Hoewel die verbintenis dateert van 1970 en sindsdien ontelbare keren is herhaald, zijn België en alle rijke landen er nooit in geslaagd om ze na te komen.

¹⁵ Er zijn steeds meer landen die kiezen voor een feministische benadering van hun buitenlands beleid. Hoewel België nog geen formeel feministisch buitenlands beleid heeft goedgekeurd, krijgt het een gunstige score in de Index van feministisch buitenlands beleid (*Feminist Foreign Policy Index* of FFP-Index) en volgt het zo de trend om een feministisch buitenlands beleid te voeren. België is ook lid van de FFP+-groep van de Verenigde Naties, en in september 2023 ondertekende ons land een beleidsverklaring over de feministische benadering van het buitenlands beleid. Zie <https://www.government.nl/documents/diplomatic-statements/2023/09/20/political-declaration-on-feminist-approaches-to-foreign-policy>

¹⁶ In overeenstemming met de wet gendermainstreaming van 12 januari 2007 [Wet Gender mainstreaming | Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen \(belgium.be\)](#)

en vrijheden van vrouwen en meisjes, zoals geformuleerd in het kader van de internationale verbintenissen, vooral in verband met de strijd tegen armoede en geweld en voor gendergelijkheid. Daarbij gaat het onder meer¹⁷ om de verbintenissen aangegaan in het Verdrag over de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen (CEDAW) en de algemene aanbevelingen van het CEDAW-comité, met het doel om altijd te streven naar vooruitgang in die domeinen.

2. **Ga uit van een op mensenrechten gebaseerde benadering**, waarbij rechten worden toegekend aan iedereen op basis van het principe van non-discriminatie en gelijkheid, in overeenstemming met de eerste twee artikels van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens¹⁸. Houd rekening met de culturele context waarin het werk gebeurt, zonder ooit afbreuk te doen aan de fundamentele rechten en vrijheden.
3. **Werk nauw samen met de bewegingen voor vrouwenrechten en feministische bewegingen**, personen en groepen die opkomen voor gendergelijkheid en academici uit het globale Zuiden om rekening te houden met de kennis uit het Zuiden en betrek hen bij het denkwerk en bij het opstellen en uitvoeren van maatregelen op het gebied van internationale samenwerking.
4. Hanteer **een systemische benadering die de onderlinge verbanden tussen de verschillende systemen van onderdrukking erkent evenals hun invloed op de uitdagingen op het gebied van gendergelijkheid**. Leg een verband tussen thema's als gendergelijkheid, gendergerelateerd geweld, armoede, klimaatverandering, sociale conflicten en gewapende conflicten en migratie, want die zijn ook onderling afhankelijk en versterken elkaar wederzijds.

4.2.3. Met betrekking tot het verdedigen van de Verklaring en het Actieplan van Beijing in de context van de CSW

1. België moet **zich opstellen als een sterke internationale institutionele leider** en de instrumenten van het buitenlands beleid inzetten om de waarde van gendergelijkheid te bevorderen en te strijden tegen de aantasting van de rechten van vrouwen en van mensen met diverse SOGIESC en de uitholling van gendergelijkheid.
2. **Verdedig de internationale verworvenheden en akkoorden** tegen pogingen die proberen de vooruitgang op het vlak van mensenrechten en genderrechtvaardigheid te belemmeren. Aanvaard in die optiek niet langer gezamenlijke conclusies die niet overeenstemmen met de principes van het Actieplatform van Beijing en het CEDAW-Verdrag om te vermijden dat de bereikte verworvenheden worden aangetast door te zwakke formuleringen.

---

¹⁷ Voor een overzicht van de internationale verbintenissen die België is aangegaan op het vlak van gendergelijkheid: [201009 Advies over prioriteiten in ontwikkelingssamenwerking voor gendergelijkheid](#) (argo-ccgd.be)

¹⁸ Artikel 1: Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid en rechten geboren. Zij zijn begiftigd met verstand en geweten, en behoren zich jegens elkander in een geest van broederschap te gedragen. Artikel 2: Eenieder heeft aanspraak op alle rechten en vrijheden, in deze Verklaring opgesomd, zonder enig onderscheid van welke aard ook, zoals ras, kleur, geslacht, taal, godsdienst, politieke of andere overtuiging, nationale of maatschappelijke afkomst, eigendom, geboorte of andere status.

3. **Denk opnieuw na over de strategische lijn van België ten opzichte van de CSW**, gebruik **rode lijnen** in het kader van de bereikte consensus en zorg ervoor dat die het standpunt van de verschillende stakeholders (inclusief het maatschappelijk middenveld) weergeven en zoek gemeenschappelijke strategieën binnen de EU-groep om die rode lijnen te verdedigen.
4. **Herbevestig de unieke rol van de CSW** als ruimte voor deskundigheid over gendergelijkheid, als belangrijkste forum voor discussies en onderhandelingen van de spelers en speelsters op het vlak van gendergelijkheid op wereldniveau en als essentiële plaats voor het bevorderen van de rechten van vrouwen en meisjes¹⁹.
5. **Moedig een hervorming van de werkingsmodaliteiten van de CSW aan**, om de bijdragen van het maatschappelijk middenveld in het proces te behouden en te versterken, zowel in de samenwerking op lokaal vlak met partnerorganisaties, organisaties die opkomen voor de rechten van vrouwen en van meisjes en voor gendergelijkheid, als in de samenwerking met het maatschappelijk middenveld in België²⁰. Houd rekening met het advies dat de ARGO heeft opgesteld in mei 2023 over de deelname van het middenveld aan de CSW²¹, dat een aantal aanbevelingen bevat voor de hervorming van de CSW.

Voor de Adviesraad Gender en Ontwikkeling,

Roméo Matsas

Katinka In't Zandt

Voorzitter van de Adviesraad Gender en
Ontwikkeling

Vicevoorzitter van de Adviesraad Gender en
Ontwikkeling

Advies van de Adviesraad Gender en Ontwikkeling, met de steun van de werkgroep “CSW69”, onder voorzitterschap van UMONS, met als leden de Vlaamse koepelorganisatie 11.11.11, GAMS België, CNC-D-11.11.11, Conseil des femmes francophones de Belgique, Plan International België, Platform van Vrouwen van de Congolese Diaspora in België, Soroptimist International, Sensoa, Oxfam-België, UMONS, het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en de Vrouwenraad.

¹⁹ [Advies over de deelname van het middenveld aan de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties \(CSW\)](#) (argod-ccgd.be)

²⁰ Over de aanhoudende inspanningen van België op het vlak van de deelname van het maatschappelijk middenveld aan het proces van de CSW, zie punt 3.2 van het advies: [Advies over de deelname van het middenveld aan de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties \(CSW\)](#) (argod-ccgd.be)

²¹ [Advies over de deelname van het middenveld aan de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties \(CSW\)](#) (argod-ccgd.be)

